

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

De genere demonstatiuo, & descriptionibus quarundam Christianarum
virtutum. Cap. XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

poterit in medium asferre: de qua nos alio loco dicemus: & ostendet, parendi canonicis legibus: quia cum diuina sentiunt: item ciuilibus, si ab eadem diuina lege non discrepent. Docebit postremò agenda omnia, quæ cum virtute sunt: quæ autem sint præcipua virtutes Christiana, statim sumus dicturi, quia de genere Demonstratiuo tractare iam incipimus.

De genere demonstratiuo, & descriptionibus quarundam Christianarum virtutum.

Cap. XX.

HIS explicatis, quæ ad genus Deliberatiuum pertinent, consequens est, vt de genere Demonstratiuo agamus: quod in laudatione, & vituperatione consistit. In hoc Demonstratiuo genere sapissimè versati sunt sancti viri, vt laudâtes seruos Dei, ipsi enim soli digni sunt laude, celi & terra Dominum, & omnium bonorum principem & largitorem laudarent, atque populos ad eorum imitationem excitarent. tyrannos verò, diaboli ministros, et peruersos homines vituperâtes, ad gratiarum actionem, ijs è medio sublatis, inuitarent: vt fecit sanctus Gregorius Nazianzenus in orationibus contra Iulianum. Cum verò in Christiana republica nihil sit laudabile, quod à religione nõ manet, & vera non sit conditum pietate; dicamus, quid sit religio, & quid pietas, et rationem inueniendarum propositionum, quæ ad veram laudem pertinet, proponamus. Est igitur Christiana religio, in qua nasci, maximum Dei beneficium est, dicta à religando, quia quodam vinculo, hoc est, Christo, patri, & principi rerum omnium Deo iuncti sumus & religati: est
debitus

debitus cultus, quem Deo tribuimus, fide, spe, & charitate: est Christi imitatio, & perfecta iustitia, & recta amoris regula. Pietas, est obsequium, quod exhibetur Deo primum, deinde alijs, quos nobis Deus venerandos proposuit: ut sacerdotibus, parentibus, regibus, principibus, preceptoribus, natu maioribus. Christianas virtutes describimus crasso quodam modo, non ut scholastici solent. Fides est habitus, quo firmiter asserimur reuelatis à Deo, porta salutis, religionis fundamentum. Spes est certa expectatio futurae beatitudinis, iucunda vita spiritualis socias, & optima in rebus aduersis consiliaria. Caritas est finis precepti, forma virtutum, & vite Christiana veluti anima: patientiæ, humilitatis, & omnium bonorum magistra: hac est via Dei ad homines, et via hominum ad Deum: causa & mater omnium virtutum, quæ si desit, frustra habentur cetera: si autem adsit, habentur omnia: ita ut, qui hac nobilissima virtute sit ornatus, in maxima paupertate sit diues, & omnibus commodis abundet: quia in Deo manet, & Deus in eo. Fidei & spei nutrix, ac charitatis comes, est oratio, quæ sic describi potest; eleuatio mentis in Deum, colloquium cum Deo, clavis, qua aperitur calum, telum, quo sathanae insidijs resistimus. Deuotio, est prompta voluntas seruiendi Deo, gratissimum voluntatis nostræ sacrificium, religionis filia, bonarum omnium actionum alitrix. Prudentia est cognitio rerum vitandarum, & expetendarum, ut scribit diuus Gregorius, industria mater, salutarium illorum preceptorum magistra: Nosce te ipsum: Nè quid nimis: Auream dilige mediocritatem. Iustitia, est constans ac perpetua voluntas tribuendi unicuique quod suum est; Deo cultum,

sanctis

sanctis venerationē, sacerdotibus & parentibus obedientiam & obseruantiam; regibus debitum honorem, omnibus mutuum amorem: est virtus qua magis alijs, quàm sibi prodest, vt sanctus scribit Ambrosius. Iustitia pars, est Christiana liberalitas, quam eleemosynam dicimus, qua Deo sceneramur, & peccata nostra redimimus. Fortitudo, est firmitas animi contra molestias, seculi laborum susceptio, malorumq; perpeſſio: est habitus, quo præditus qui est, nihil nisi turpia timet, tolerat fortiter aduersa, fert moderatè prospera, mortem etiam, quando opus est, contemnit: est voluntatis robur, virtutū tutela, vitiorum expultrix, periculorum sapiens expugnatrix. Præstantissima autem Christianorum fortitudo, est Martyrium, quod quidē est delictorū finis, periculi terminus, dux salutis, verus patientiæ magister. Temperantia, est rationis in libidinem, atq; alios nō rectos animi impetus, firma & moderata dominatio: est amor, sese integrū Deo et incorruptum seruans. Temperantiæ comes est Ieiunium, quod est optima custodia corporis, tuta habitatio, fortium virorum munimentū, egregius in bello fortitudinis, in pace quietis magister. Hæ verò Temperantiæ veluti filia, à sanctis viris laudantur, pudicitia, castitas, & virginitas. Pudicitia Tertullianus sic describit; florem morū, honorem corporum, decorem sensuum, integritatem sanguinis, fidem generis, fundamentum castitatis. Castitatem verò dicimus, munimē sanctimonie, & synceritatis indicium. Virginitas, vt Cypriani vtamur descriptione, est flos Ecclesiastici germinis, decus & ornamentum gratiæ spiritalis, læta indoles, laudis et honoris opus integrum & incorruptum, Dei imago resplendens ad sanctimoniam domini.

mini.

mini, illustrior portio gregis Christi. Perseuerantia, est nobilissima Christianorum virtus, summi regis filia, constantia nutrix, soror patientia, interioris pacis custos, sine qua in caelestem patriam nemo ingreditur. Elementum autem omnium Christianarum virtutum est humilitas, sine qua nemo in Christiana philosophia potest proficere. Humilitas, est quadam inclinatio mentis coram Deo: est ars cognoscendi & spernendi semetipsum & res humanas, & inanem gloriolam fugiendi, alios sibi praeferendi, & fidelissima sapientiae ministra: non enim potest quis dici sapiens, nisi sit humilis. hanc virtutem sequitur magnanimitas Christiana, quae in remittendis iniurijs, atque etiam fugiendis honoribus est posita. Perspicuum est autem, omnes actiones, quae ex his virtutibus proficiuntur, esse laudandas; quae ex contrarijs, vituperandas: sed ea magis laudantur, quae nos Deo magis coniungunt, eiq; nos similes faciunt: vt opera charitatis & misericordiae: item quae gloriam Dei magis augent, vt Martyrium, & similia.

Quod parcè & rarè Ecclesiasticus orator laudat eos, qui viuunt; & vndè laudis argumenta ducantur.

Cap. XXI.

VIVENTES Ecclesiasticus orator per rarè laudat, aut quia ignoratur, laudè ne, an vituperatiõe quis dignus sit: cum nemo possit affirmare aliquem Deo esse gratum: aut quia, dum viuimus, & domesticis & acerbis inimicis oppugnamur, & incertus est pugnae exitus: aut cauet hoc maximè, nè dulce venenum exhibens
viuen-